

Doklady k prokázání původu prostředků vkládaných do kapitálu nebo použitých k nabytí nebo zvýšení podílu na společnosti

Předpis

- Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoB“)
- Zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSÚD“)
- Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZKPT“)
- Zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZISIF“)
- Zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPoj“)
- Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDPS“)
- Zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru (dále jen „ZSÚ“)
- Vyhláška č. 233/2009 Sb., o žádostech, schvalování osob a způsobu prokazování odborné způsobilosti, důvěryhodnosti a zkušenosti osob, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 141/2011 Sb., o výkonu činnosti platebních institucí, institucí elektronických peněz, poskytovatelů platebních služeb malého rozsahu a vydavatelů elektronických peněz malého rozsahu, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 247/2013 Sb., o žádostech podle zákona o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 307/2016 Sb., o žádostech podle zákona o pojišťovnictví
- Vyhláška č. 381/2016 Sb., o žádostech, oznámeních a předkládání výkazů podle zákona o spotřebitelském úvěru

Ustanovení:

- § 4 odst. 5 písm. a), § 5 odst. 4 písm. a) a § 20 odst. 9 písm. c) ZoB
- § 2a odst. 4 písm. f) a § 2b odst. 9 písm. c) ZSÚD
- § 6 odst. 1 písm. c), § 10d odst. 6 písm. c), § 28 odst. 2 písm. e), § 30 odst. 3 písm. e), 32b odst. 4, § 38 odst. 1 písm. e) a § 90a odst. 1 písm. e) ZKPT
- § 479 odst. 1 písm. f), § 482 písm. f), § 522 odst. 2 písm. c) a § 531 písm. c) ZISIF
- § 13 odst. 6 písm. h), § 32 odst. 6 písm. e), § 36 odst. 6 písm. h) a § 48 odst. 1 písm. e) ZPoj
- § 31 odst. 1 písm. c), § 44 odst. 3 písm. c), § 78 odst. 3 a § 96 odst. 2 písm. a) ZDPS
- § 10 odst. 1 písm. j) ZSÚ
- § 4 odst. 1 písm. c), § 5, § 6 odst. 2 písm. d), § 14 odst. 1 písm. d), § 18 odst. 2 písm. b), § 19, § 20 odst. 2 písm. c) a § 22 odst. 3 písm. g) vyhlášky č. 233/2009 Sb.
- § 3 odst. 2 písm. b), § 6 odst. 2 písm. b), § 7 odst. 2 písm. b) a § 9 odst. 2 písm. c) a odst. 3 písm. b) vyhlášky č. 141/2011 Sb.
- § 3 odst. 2 písm. b), § 8 odst. 2 písm. b), § 16 odst. 2 písm. b), § 18 odst. 2 písm. c) a § 35 odst. 2 písm. b) vyhlášky č. 247/2013 Sb.
- § 3 odst. 2 písm. b), § 5 odst. 2 písm. d), § 7 písm. c), § 8 písm. c), § 9 písm. c), § 10 písm. c) a § 12 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 307/2016 Sb.
- § 3 písm. g) a n) vyhlášky č. 381/2016 Sb.

Otázka **Jakými doklady lze prokázat původ prostředků vkládaných do kapitálu nebo použitých k nabytí nebo zvýšení podílu na společnosti?**

Odpověď Česká národní banka v souladu s příslušnými zákony posuzuje průhlednost a nezávadnost původu prostředků¹⁾ v souvislosti s žádostí o povolení k činnosti, s žádostí o souhlas k nabytí nebo zvýšení kvalifikované účasti, s oznámením záměru nabytí nebo zvýšit kvalifikovanou účast na společnosti, jejíž činnost podléhá povolení České národní banky, nebo v souvislosti se žádostí nebo oznámením záměru ovládnout tuto společnost.

Za základní způsob průkazného doložení původu prostředků považuje Česká národní banka **daňové přiznání** nebo, jde-li o fyzickou osobu, která je zaměstnancem, **doklad o příjmu** potvrzený zaměstnavatelem. Délka období, za jaké se daňové přiznání nebo doklad o příjmu předkládá, je odvislá od výše posuzovaných finančních prostředků. Obsah daňového nebo daňových přiznání a dokladů o příjmu by měl spolu s dalšími předloženými doklady prokazovat dostatečnou výši řádně nabytých prostředků pro účely jejich vložení do kapitálu nebo k nabytí podílu na společnosti.

Dalšími doklady, kterými lze doložit původ prostředků, například jsou:

- 1) **účetní závěrka**, popř. auditovaná účetní závěrka, pokud jde o právnickou osobu, která musí mít povinně auditovanou účetní závěrku;
- 2) **smlouva o prodeji nemovitosti** doložená výpisem z katastru nemovitostí (v případě zahraniční osoby výpis z obdobné evidence). Tyto doklady by měly stvrdit, že fyzická/právnická osoba byla majitelem dané nemovitosti, byl uskutečněn převod nemovitosti na jinou osobu a cenu za převod;
- 3) **úvěrová smlouva**, ze které budou zřejmé podmínky, za nichž byl úvěr právnické/fyzické osobě poskytnut;
- 4) **emisní podmínky, stanovy, prospekt** apod. obsahující podmínky emise cenných papírů, je-li zdrojem prostředků emise dluhopisů nebo akcií;
- 5) **smlouva o prodeji cenných papírů, prodeji podílu na obchodní společnosti nebo družstvu, prodeji podniku nebo jeho části** prokazující výši finančních prostředků získaných z tohoto prodeje;
- 6) **usnesení soudu ve věci projednání pozůstalosti**, pokud jsou zdrojem prostředky pocházející z dědictví;
- 7) **darovací smlouva** a doklady prokazující, že darovaná peněžní částka či jiná věc byla řádně zdaněna;
- 8) **smlouva o prodeji nebo převodu movitého majetku** nebo prodej movitého majetku prostřednictvím třetí osoby (např. aukce, komise) doložený smlouvou s touto třetí osobou;
- 9) **doklad o výhře** potvrzený organizátorem (např. loterie).

Záměrem požadavku na prokázání původu prostředků je doložení prvotního zdroje (skutečný historický původ) prostředků vkládaných do kapitálu nebo použitých k nabytí nebo zvýšení podílu na společnosti. Původ prostředků musí být prokázán jednoznačně, v dostatečné výši a nesmí vzbuzovat pochybnosti. Každý případ se posuzuje individuálně ve vztahu ke konkrétním okolnostem.

Pokud je původ peněžních prostředků dokládán prodejem movité nebo nemovité věci, cenných papírů, podniku apod., je současně nutné doložit, jakým způsobem či z jakých zdrojů převodce aktiva nabyt, tedy jaký je

¹⁾ Právní předpisy používají v souvislosti s požadavkem na prokázání původu prostředků různé formulace (základní kapitál, počáteční kapitál, kapitál, finanční prostředky, finanční zdroje, dalších finanční zdroje). Přes tyto formulační rozdíly jde vždy o prokázání původu prostředků, které jsou zdrojem kapitálu společnosti (příp. dalších finančních zdrojů, které má nebo bude mít společnost při zahájení činnosti) nebo které jsou použity k nabytí nebo zvýšení podílu na společnosti.

prvotní zdroj prostředků. Podobně v případě přijetí daru, anebo přijetí úvěru od instituce, jejímž předmětem činnosti není poskytování úvěrů, je rovněž potřebné prokázat původ prostředků poskytnutých dárce nebo věřitelem.

Pokud z předloženého dokladu o původu prostředků nebude zcela zřejmý jejich původ, resp. prvotní zdroj, nebo o uvedeném zdroji budou pochyby, může si ČNB vyžádat další doplňující informace či vysvětlení směřující k upřesnění původu těchto prostředků. Například v případě pochybnosti ČNB o tom, zda se přijatým úvěrem pouze nezakrývá jiný původ prostředků, si může ČNB vyžádat další doklady (realistický plán splacení úvěru či půjčky včetně identifikace a původu zdrojů použitých na jejich splacení apod.).

Podle vyhlášky č. 233/2009 Sb. a vyhlášky č. 141/2011 Sb. předkládá žadatel originál dokladu o původu kapitálu nebo prostředků. Originálem se pro tyto případy rozumí originál listiny nebo úředně ověřená kopie. Pouze ve výjimečných případech, je-li z okolností zřejmé, že doklad nemůže být k dispozici, a nejsou-li pochyby, že by docházelo k zakrývání původu majetku, lze originál nahradit prostou kopií nebo jiným dokladem, případně čestným prohlášením (§ 27 vyhlášky č. 233/2009 Sb., § 57 odst. 5 vyhlášky č. 141/2011 Sb.). Důvody nahrazení originálu jiným dokladem musí být vždy uvedeny a přesvědčivě doloženy. Jedním z možných důvodů je držení majetku po delší dobu, např. mnoho desítek let, kdy je získání dokladů o původu majetku neúměrně obtížné.

Kontaktní osoba: L. Snížková, lenka.snizkova@cnb.cz
 Datum: 10. září 2013 (aktualizováno 20. prosince 2016)

Pozn. aktualizace provedená k 20. prosinci 2016 spočívá zejména v doplnění odkazů na novelizované nebo nové právní předpisy (novela zákona o pojišťovnictví a zákon o spotřebitelském úvěru a související vyhlášky).